

URTĖ ŠULSKIENĖ: „Idėjas reikia prisitraukti, sumedžioti, pamatyti“

15 Urtės Šulskienės asmeninio albumo

Dešimt metų Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešojoje bibliotekoje kultūros projektų vadove dirbanti Urtė Šulskienė – viena iš šios bibliotekos sėkmingų veiklų „varikliukų“. Už iniciatyvas, skatinančias bibliotekas diegti naujas, pažangia pasaulio praktika grįstas paslaugas, bibliotekų žinomumo, prestižo didinimą ir bibliotekų specialistų kompetencijų stiprinimą U. Šulskienė pelnė 2023 metų geriausio jaunojo bibliotekininko vardą. „Tarp knygų“ redakcija paklausė, kokie keliai Urtė atvedė prie knygų, kokius žmones ji stengiasi pritraukti į biblioteką ir kokia yra sėkmingų projektų paslaptis.

tk **Esate literatės ir kalbininko dukra, o kuo pati svajojote tapti vaikystėje, paauglystėje? Kokie keliai atvedė į biblioteką?**

Manau, nesumeluosiu sakydama, kad knyga mano gyvenime neabejotinai buvo „suprogramuotas“ kelias. Knygos mane lydėjo ir tebelydi visą gyvenimą. Pirmieji literatūriniai mano prisiminimai – tėčio prieš miegą skaitytos skirtingų pasaulio šalių liaudies pasakos. Gana ryškiai atsimenu, kaip laukdavau vakarų ir tų brangių skaitymo akimirų. Mokykloje taip pat labai daug skaičiau, o kiekvieną perskaitytą knygą registravau ir aprašydavau. Pamenu, turėjau tradiciją iš kiekvienos perskaitytos knygos užsirašyti patikusią mintį ar ištrauką. Mokykloje man visuomet sekėsi lietuvių kalbos pamokos, istorija, anglų kalba – manau, kad filologinę gyslelę paveldėjau iš tėvų, jie įskiepijo ir didelę meilę knygoms. Esu įsitikinusi, kad aktyviai skaitantys vaikai ateityje gebės sklandžiau dėstyti mintis, lengviau rašys tekstus ir apskritai galės džiaugtis lakesne fantazija. Tikriausiai natūralu, kad studijuoti

pasirinkau filologiją. Nors vaikystėje svajonių būta visokių: norėjau būti dantiste, darželio auklėtoja, šokėja... Džiaugiuosi, kad po magistro studijų gana greitai nusišypsojo laimė pradėti dirbti bibliotekoje, nes studijų metais tikrai dažnai pagalvodavau, jog malonu būtų dirbti knygyne ar bibliotekoje. Ten, kur jaučiamas knygų kvapas ir dvasia!

tk **Įvairiausi jūsų sugalvoti projektai į biblioteką prikviečia ne vien knygų mylėtojus. Kaip tai pavyksta?**

Į biblioteką atviliojame tuos, kurie ieško veiklos, – ir omenyje turiu toli gražu ne tik tradicinius knygų skaitytojus. Šių dienų bibliotekoje patenkinti savo interesus gali tiek sveika gyvensena ar rankdarbiais besidomintys žmonės, tiek sportuojantys senjorai, dirbtinio intelekto ar kompiuterinių žaidimų fanatikai, žaisti norintys darželinukai, užsienio menininkai ar astronautais svajojantys tapti gimnazistai. Apibūdinau vaizdžiai, tačiau beveik nehiperbolizuoju – biblioteka išties yra visiems ir apima viską. Esame daugiakultūris

centras, o mūsų veiklos sritys yra labai plačios. Nuolat evoliucionuojame ir prisitaikome prie naujausių tendencijų, klausomės savo lankytojų ir mokomės iš gerųjų viso pasaulio bibliotekų praktikų – toks mūsų sėkmės receptas. Žinoma, skaitymo kultūrai puoselėti, knygai populiarinti visuomet skiriame didžiausią dėmesį, nes tai – mūsų pirminė ir svarbiausia funkcija.

IK Žmonės ne tik ateina į jūsų biblioteką, bet ir ji ateina pas juos. Pavyzdžiui, projektas „Kiemai“ perkelia biblioteką po atviru dangumi tarp daugiabučių. Kokių reakcijų sulaukiate atėję pas žmones tiesiogine šio žodžio prasme į kiemą?

„Kiemai“ – vienas labiausiai pasisekusių mūsų bibliotekos eksperimentinių projektų. Jo sėkmė – išskirtinis ir itin paveikus interaktyvumas, kai ne žmonės eina į renginį, o pats renginys ateina pas žmones, tiesiai į jų kiemą. Miestiečių reakcijos pozityvios ir palaikančios. Žmonės džiaugiasi tokiais sociokultūrinėmis iniciatyvomis.

IK Iš kur semiatės veiklos idėjų? Kokios yra sėkmingo projekto sudedamosios dalys? Gal jau turite įgūdį – vos išgirdusi idėją, širdimi jaučiate, kad pasiseks?

Kai su kolegomis ruošiamės plėtoti naują projekto ar kitokios iniciatyvos idėją, visada akcentuoju, kad paprasčiausia pradėti tiesiog nuo gero „pagūglinimo“. Idėjos retai gimsta iš niekur, jas reikia prisitraukti, sumedžioti, pamatyti. Visuomet naudinga domėtis ir žinoti, kas vyksta pasaulyje – ką bibliotekos veikia Amerikoje, Jungtinėje Karalystėje ar, tarkim, Japonijoje. Toli gražu ne viskas, ką daro kolegos kitose šalyse, yra aktualu mums, tačiau žinios ir konkretaus kultūros lauko išmanymas suteikia impulsą naujoms idėjoms atsirasti.

Ar kuriamas projektas bus sėkmingas, iš anksto numatyti sunku. Tai priklauso nuo daugelio faktorių, labiausiai nuo to, kaip pavyks jį įgyvendinti. Vis dėlto manau, kad tam tikrą nuojautą ir „projektinę“ intuciją jau turiu – neretai pavyksta atspėti, ar projekto idėja turi ateitį, ar, deja, nepasieks adresato. O sėkmingo projekto sudedamosios dalys, mano galva, yra itin paprastos ir girdėtos milijonus kartų: pirmiausia, originali ir aktuali idėja; tada gerai „suręsta“ paraiška ir įtikinanti, logiška sąmata (jei kalbame apie bibliotekoms aktualų projekto finansavimą, nes be jo turbūt nebus ir projekto); galiausiai – projektu tikintis ir už jį nuoširdžiai sergantys kolegos bibliotekininkai. Juk būtent jie idėją turės paversti realybe.

IK Paminėjote, kad gerosios patirties pravartu semtis iš pasaulio bibliotekų. O Lietuvos bibliotekos turi ką pasiūlyti kolegoms iš užsienio?

Keliaudama visada stengiuosi aplankyti vietos bibliotekas, todėl jau esu buvusi Suomijos, Graikijos, Didžiosios Britanijos, Ispanijos, Rumunijos, Slovėnijos, Estijos bibliotekose ir tvirtai galiu teigti, kad Lietuvoje turime itin pažangias, ambicingas, modernias bibliotekas. Net skandinavai – skaitymo kultūros sunkiasvoriai – turi mums ko pavydėti. Šiuo metu biblioteka turi „Erasmus“ programos akreditaciją ir organizuoja mokymus Europos bibliotekų specialistams. Svečiai būna sužavėti ir net priblokšti Lietuvos bibliotekų kultūros, mūsų edukacinių veiklų įvairovės, kultūros projektų gausos. Manau, kad esame itin stiprus kultūros sektorius savo šalyje. Jeigu taip ir toliau – gal kada pasivysime amerikiečius?..

IK Ne paslaptis, kad rašote ir leidžiate knygas vaikams Urtės Uliūnės vardu. Kaip dera praktiškoji ir kūrybiškoji Urtė?

Kūrybiškoji ir praktiškoji Urtė šiuo metu puikiai veikia kaip bibliotekos projektus kurianti ir įgyvendinanti Urtė. Man išties pasisekė – dirbti bibliotekoje šiandien reiškia galėti „multitaskinti“ ir daryti visko po truputį. Kultūros projektų vadovo darbas itin dinamiškas ir reikalauja būtent šių paminėtų savybių – kūrybiškumo ir praktiškumo. O literatūriniai mano, kaip rašytojos, įgūdžiai labai praverčia rengiant paraiškų ir kitus darbinius tekstus.

IK Idėjos jūsų galvoje – ar darbinės projektams, ar kūrybinės knygoms – tikriausiai kunkuliuoja visą laiką. Ar pavyksta jas numaldyti laisvalaikiu?

Pastaruoju metu pripažinau sau, kad greičiausiai galiu klijuotis darboholicės etiketę. Tačiau tas žodis man toks negražus, negatyvus... Todėl laikau save darbo fanatike – man nelabai galioja laisvalaikio ir darbo valandų skirtis, tikrai mielai rezgu galvoje projektines idėjas sekmadienį ryte valgydama cinamoninę bandelę su kakava. O laisvalaikiu mėgaujuosi įvairiausia malonia veikla: skaitau knygas sūnums, savo malonumui praryju paslaptinę detektyvą ar gerą romaną, rašau, žiūriu filmus ar serialus, planuoju ateities keliones, plepu su sese, mėgaujuosi skania vyro gaminta vakariene, maklinėju po internetines parduotuves ir taip toliau... Visko po truputį, kad būtų įdomiau gyventi!

Kalbėjosi **Vaiva Markevičiūtė**